Παντελής Γεωργογιάννης
Καθηγητής

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά Ως Δεύτερη ή Ξένη γλώσσα

5ο
Διεθνές Συνέδριο

Τόμος IV

Πανεπιστήμιο Πατρών
Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης

Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης

ΠΑΤΡΑ 2003

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΓΕΩΡΓΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Π.Τ.Δ.Ε. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΠΑΤΡΩΝ

ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗ Ή ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

5ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Πάτρα, 12 - 14 Ιουλίου 2002

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΟΜΟΣ IV

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.



Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Οδός Αρχιμήδους, Κτίριο 7
Πάτρα, 26500
Τηλ: +32 61 997548 / 996252
Fax: +32 61 997548 / 996252 / 431326
http://www.otenet.gr/kedek
E-mail: gpant@otenet.gr.
georgog@upatras.gr

Τίτλος : Διαπολιτισμική Εκπαίδευση - Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα
Εκτύπωση: Εκτυπωτικό Κέντρο Πανεπιστημίου Πατρών

Βιβλιοδεσία: TYPOCENTER, Νεκτάριος Σαραντίδης,
Κανάρη 28, Πάτρα
Τηλ./Fax: +32-61-341635 / Κινητό: 6944 - 691672

ISBN: 960-8206-08-1
SET: 960-8206-07-3

σσ. 478, σχήμα 16,5 X 24 εκ.

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΧ
ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ Ή ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1η - ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ

Η ανάλυση λαθών και η συμβολή της στην εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης ή δεύτερης γλώσσας 283
Κελαγά Α. Ιμπραήμ, *Λέκτορας Τμήματος Νέων Ελληνικών, Πανεπιστημίου Άγκυρας*

Εκμάθηση των Ελληνικών σε αλλοδαπούς. Εκτιμήσεις από ένα πρόγραμμα διδασκαλίας βασισμένο στις καθημερινές ανάγκες των εκπαιδευομένων 297
Βασιλική Α. Ρεσβάνη, *Εκπαιδευτικός Π.Ε.*
Ιωάννης Κ. Δημάκος, *Πανεπιστήμιο Πατρών, Π.Τ.Δ.Ε.*

Διεύρυνση της εκπαιδευτικής πρότασης στην Εξτρεμαδούρα (Ισπανία) 311
Montalvo Alexandre – Rafael, *Διευθυντής Τμήματος Ελληνικών*

Η ελληνόγλωσση εκπαίδευση στην Αυστραλία και ο ρόλος της Ελλάδας* 317
Δήμητρα Κοκκινίδου, *Εκπαιδευτικός*

Συζήτηση 336

ΕΝΟΤΗΤΑ ΙΧ

ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΩΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ Ή ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ 1η- ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ

Η ανάλυση λαθών και η συμβολή της στην εκμάθηση της ελληνικής ως ξένης ή δεύτερης γλώσσας

Κελαγά Α. Ιμπραήμ, *Λέκτορας Τμήματος Νέων Ελληνικών, Πανεπιστημίου Άγκυρας*

Τα λάθη των Τούρκων φοιτητών στην χρήση του οριστικού άρθρου της Ελληνικής στις εργασίες γραπτής έκφρασης. Η κατηγοριοποίησή τους και προτάσεις.

Η διδασκαλία των Νέων Ελληνικών σε επίπεδο πανεπιστημίου στην Τουρκία έχει αφετηρία το 1991 και συνεπώς δεν υπάρχουν εργασίες προς το παρόν για τις δυσκολίες που παρουσιάζει η Ελληνική για τους Τούρκους φοιτητές. Τα λάθη που επαναλαμβάνονται από τους φοιτητές μας, δίνουν τη δυνατότητα να γνωρίσουμε τα πεδία της ελληνικής γλώσσας που πρέπει να αντιμετωπιστούν με ιδιαίτερη προσοχή από τους διδάσκοντες.

Το ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί είναι το αν η Ελληνική είναι μια δύσκολη γλώσσα γι' αυτούς που τη μαθαίνουν ως ξένη ή δεύτερη. Είναι γνωστό για τους γλωσσολόγους ότι δύσκολες γλώσσες δεν υπάρχουν, όμως πρέπει να παραδεχτούμε πως κάθε γλώσσα παρουσιάζει κάποιες δυσκολίες ακόμα και για τους φυσικούς ομιλητές της. Δεν πρέπει να μας ξεφεύγει και το γεγονός ότι η ύπαρξη κάποιας συγγένειας μεταξύ δύο γλωσσών δημιουργεί διαφορετικά δεδομένα από την περίπτωση που οι δύο γλώσσες δεν έχουν καμία συγγένεια. Τα Τουρκικά ας μην ξεχνάμε ότι ανήκουν στην ουραλοαλταϊκή και συμπεριλαμβάνονται στις συγκολλητικές γλώσσες ενώ τα Ελληνικά ανήκουν στην ινδοευρωπαϊκή και είναι από τις

κλιτές γλώσσες. Οι διαφορές που υπάρχουν στο φωνητικό, στο φωνολογικό, στο μορφολογικό και συντακτικό επίπεδο δυσκολεύουν αφάνταστα την προσπάθεια των φοιτητών στην κατάκτηση της Ελληνικής.

Με θέμα τα λάθη στη χρήση της Ελληνικής έχουν γραφτεί διάφορα βιβλία (Παπαζαφείρη, 1996, Καρζή, 1995) όμως σε αυτά γίνεται λόγος για τα λάθη που κάνουν οι ομιλητές της μητρικής γλώσσας και σε μια από αυτές τις μελέτες (Παπαζαφείρη, 1996:88) στον τίτλο «παράλειψη λέξεων» δίνονται μερικά παραδείγματα για την παράλειψη του άρθρου.

Εδώ, σε αυτή την εισήγηση, θα γίνει λόγος αποκλειστικά και μόνο για τα λάθη στο οριστικό άρθρο. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το άρθρο είναι μια γραμματική κατηγορία ανύπαρκτη στην Τουρκική. Αυτός είναι ένας σημαντικός λόγος που κάνει τη χρήση του δυσχερή. Συμπεριλήφθηκαν οι προτάσεις από τις γραπτές εργασίες των φοιτητών του πρώτου, του δεύτερου και του τρίτου έτους, οι οποίες παρουσιάζουν λανθασμένη χρήση του οριστικού άρθρου. Στη συλλογή του υλικού λήφθηκαν υπόψη οι γραπτές εργασίες ενός έτους και πιο πολύ οι εκθέσεις των φοιτητών του τρίτου έτους. Για δύο εξάμηνα τα λάθη που διαπιστώθηκαν κατά τη διόρθωση και σχετίζονταν με τη χρήση του άρθρου όποια μορφή και αν είχαν σημειώθηκαν και στο τέλος του διδακτικού έτους. Το σύνολο των προτάσεων με λάθη στο οριστικό άρθρο ανερχόταν στις εκατό περίπου και έτσι το υλικό με κάθε επιφύλαξη μπορούμε να πούμε πως είναι αρκετά αντιπροσωπευτικό.

Με την αξιολόγηση των πορισμάτων θα είμαστε σε θέση να κάνουμε κάποιες γενικεύσεις, πριν όμως περάσουμε στην ταξινόμηση των λαθών πρέπει να αναφερθούμε λίγο

στην ανάλυση λαθών και στη συμβολή της στην διδασκαλία ξένων γλωσσών.

Οι γλωσσολόγοι κατά τη διδασκαλία ξένων γλωσσών όταν ήρθαν αντιμέτωποι με λάθη τα οποία δεν μπορούσαν να διαβλέψουν, στράφηκαν σε μια μέθοδο που ονομαζόταν *ανάλυση λαθών*. Σύμφωνα μ' αυτήν (Bayraktaroglu, 1979: 6) στην περίπτωση που μελετηθούν με συστηματικό τρόπο τα λάθη που κάνουν οι διδασκόμενοι θα προκύψουν αξιόπιστα αποτελέσματα που θα βοηθήσουν στην εξακρίβωση των δυσκολιών που εκδηλώνονται.

Σχετικά με τα λάθη που κάνει κάποιος όταν μαθαίνει μια ξένη γλώσσα και για την αιτία αυτών των λαθών υπάρχουν διάφορες απόψεις. Μια άποψη (Dede, 1983:123) λέει ότι στη διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας τα πιο δύσκολα πεδία είναι εκείνα που δεν έχουν κάποιο αντίστοιχο στη μητρική γλώσσα του διδασκόμενου. Η διαφορά ανάμεσα στις δύο γλώσσες όσο μεγαλώνει αυξάνεται με τον ίδιο τρόπο και η χρήση της μητρικής. Για να το συνδυάσουμε με το θέμα της εισήγησής μας η περίπτωση του άρθρου για τους Τούρκους που μαθαίνουν Ελληνικά είναι χαρακτηριστικό. Τα λάθη που σχετίζονται με το άρθρο πρέπει να ερευνηθούν και από αυτήν τη σκοπιά.

Εφόσον υπάρχει το αξίωμα που λέει ότι τα πεδία που δεν έχουν αντιστοιχία δημιουργούν δυσκολία και συνεπώς λάθη θα οριστούν αυτά και θα σχηματιστεί έτσι ένας πίνακας, όπου θα αναγράφονται κατά σειρά τα πεδία που είναι διαφορετικά, για παράδειγμα στην περίπτωση της Ελληνικής με την Τουρκική στον πίνακα αυτό κατά σειρά θα γράφαμε πρώτα το άρθρο, μετά τη γραμματική κατηγορία του γένους και εν συνεχεία το ποιόν της ενέργειας. Για το ποιόν μπορεί να δοθεί το εξής παράδειγμα: Στην Τουρκική δεν κωδικοποιείται χωριστά ο συνεχής μέλλοντας και ο

απλός μέλλοντας, η συνεχής και η απλή υποτακτική, η συνεχής και η απλή προστακτική, γιατί δεν υπάρχει διαφορά στη γραφή των εξακολουθητικών και στιγμιαίων χρόνων. Έτσι ο Τούρκος φοιτητής δεν μπορεί να διαχωρίσει εύκολα την άποψη στις υποτακτικές των παραδειγμάτων: «Αρχίζω να μαθαίνω» και «θέλω να μάθω» για τον απλούστατο λόγο ότι η άποψη ή το ποιόν δεν είναι εμφανές στα Τουρκικά και σε αυτές τις φράσεις η υποτακτική δεν παρουσιάζει καμιά διαφορά στη γραφή της μητρικής γλώσσας του φοιτητή.

Ο διδάσκων με την ταξινόμηση υποθέτει ότι τα διαφορετικά πεδία θα είναι πηγή λαθών και θα παρουσιάσουν δυσκολίες. Αυτή η υπόθεση θα είναι βάσιμη μετά τη συλλογή και ανάλυση των λαθών. Με τον τρόπο αυτό θα έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για τη διδασκόμενη γλώσσα, κατά κάποιο τρόπο θα έχουμε στα χέρια μας «το χάρτη δυσκολιών» της γλώσσας στόχου, της Ελληνικής στην περίπτωσή μας. Στη διδασκαλία της Ελληνικής, στους Τούρκους φοιτητές, εμείς αυτόν τον πίνακα των δυσκολιών αρχίσαμε να τον σχηματίζουμε μετά από εμπειρία οχτώ ετών μέσα στην τάξη.

Η συμβολή της ανάλυσης λαθών στη διδασκαλία μιας ξένης γλώσσας εξετάζεται σε τρία επίπεδα:

α) Το όφελος για το διδάσκοντα: ο δάσκαλος, αν αναλύει με συστηματικό τρόπο τα λάθη που κάνουν οι μαθητές, θα είναι σε θέση να γνωρίζει σε ποιο επίπεδο αφομοιώνουν την ξένη γλώσσα, αν δυσκολεύονται και πού πρέπει να ρίξει το βάρος του.

β) Το όφελος για τον ερευνητή που έχει αντικείμενο την εν λόγω γλώσσα: ο ερευνητής με την ανάλυση λαθών μπορεί να εξακριβώσει το πώς μαθαίνεται η γλώσσα και ποιες διαδικασίες ακολουθεί ο μαθητής στην προσπάθειά του να την κατακτήσει.

γ) Το όφελος για το μαθητή: ο μαθητής με τα λάθη που κάνει χωρίς να ξέρει, δοκιμάζει τις υποθέσεις που αφορούν τη δομή της γλώσσας που μαθαίνει.

Για την αιτία των λαθών οι γλωσσολόγοι εκφράζουν διαφορετικές απόψεις (Karl Heinz Wagner, 1982:223). Τα λάθη μπορεί να προκαλούνται από λανθασμένες χρήσεις που παρατηρούνται ακόμα και στους χρήστες της μητρικής γλώσσας. Μπορεί να οφείλονται σε λανθασμένη γνώση των κανόνων της γλώσσας. Έτσι παρατηρείται ο φοιτητής να εφαρμόζει τον κανόνα σε πεδία που δεν ισχύει. Μια άλλη αιτία αρκετά σοβαρή είναι οι παρεμβολές της μητρικής γλώσσας της οποίας οι κανόνες ασυνείδητα κυριαρχούν.

Τα λάθη στη χρήση του οριστικού άρθρου με την ομοιότητα που παρουσιάζουν μεταξύ τους χωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες.

Η ταξινόμηση των λανθασμένων προτάσεων

1. Λαθεμένη επιλογή πτώσης

- Μου άρεσε πολύ το κλίμα, την παραλία, τον ήλιο και την θάλασσα στην περιοχή σου.

Μου άρεσε πολύ το κλίμα, η παραλία, ο ήλιος και η θάλασσα στην περιοχή σου.

- Με λίγα λόγια τα προσωπικά σας δεν είναι καθόλου ευγενικά και δεν ξέρουν την δουλειά τους.

Με λίγα λόγια το προσωπικό σας δεν είναι καθόλου ευγενικό και δεν ξέρει την δουλειά του.

- Αυτή η σύντομη διακοπές ήταν μια μεγάλη αλλαγή για μένα.

Αυτές οι σύντομες διακοπές ήταν μια μεγάλη αλλαγή για μένα.

- Ήταν οι πιο όμορφες μέρες τις διακοπές μου.
Ήταν οι πιο όμορφες μέρες των διακοπών μου.
- Θα σου στείλω τα φωτογραφίες μου.
Θα σου στείλω τις φωτογραφίες μου.
- Εγώ και οι οικογένεια μου το αγαπάμε πολύ.
Εγώ και η οικογένεια μου το αγαπάμε πολύ.
- Το σκυλάκι έγινε την χαρά της οικογένειας από την ημέρα που ήρθε στο σπίτι μας.
Το σκυλάκι έγινε η χαρά της οικογένειας από την ημέρα που ήρθε στο σπίτι μας.
- Οι εξετάσεις μου θα τελειώσουν στην Παρασκευή.
Οι εξετάσεις μου θα τελειώσουν την Παρασκευή.
- Θέλω να σου πω ότι αυτό είναι ο πιο ωραίο δώρο που πήρα στη ζωή μου.
Θέλω να σου πω ότι αυτό είναι το πιο ωραίο δώρο που πήρα στη ζωή μου.
- Δεν είναι λάθος ότι το σκυλί είναι το πιο καλό φίλο του ανθρώπου.
Δεν είναι λάθος ότι το σκυλί είναι ο πιο καλός φίλος του ανθρώπου.
- Lucky είναι το μόνο φίλο μου σε αυτόν τον κόσμο.
Ο Lucky είναι ο μόνο φίλος μου σε αυτόν τον κόσμο.
- Κάθε βράδυ κάνουμε βόλτες με μια καλή μου φίλη την Αννα και με το σκυλάκη μου στο πάρκο που είναι μπροστά του σπιτιού μας.
Κάθε βράδυ κάνουμε βόλτες με μια καλή μου φίλη την Αννα και με το σκυλάκι μου στο πάρκο που είναι μπροστά από το σπίτι μας.
- Όταν τελείωσε το πάρτι σκέφτηκα πως πέρασε πολύ καλά η γενέθλιά μου.
Όταν τελείωσε το πάρτι σκέφτηκα πως πέρασαν πολύ ωραία τα γενέθλιά μου.

- Μόλις μπήκα στο δωμάτιό της, τα συμμαθήτριά μου άρχισαν ωα φωνάζουν : «χρόνια πολλά».
Μόλις μπήκα στο δωμάτιό της, οι συμμαθήτριές μου άρχισαν να φωνάζουν : «χρόνια πολλά».
- Μην πές τίποτα στις γονείς μου.
Μην πεις τίποτα στους γονείς μου.
- Το διαμέρισμα βρίσκεται στο έξω της πόλης.
Το διαμέρισμα βρίσκεται έξω από την πόλη.
- Τα αγόρια είναι πιο δυνατά από τις κορίτσια.
Τα αγόρια είναι πιο δυνατά από τα κορίτσια.
- Τον άλλο μήνα θα δω η οικογένειά μου.
Τον άλλο μήνα θα δω την οικογένειά μου.
- Πάνω στο τραπέζι ξέχασα η τσάντα μου προχτές.
Πάνω στο τραπέζι ξέχασα την τσάντα μου προχτές.
- Θυμηθήκαμε την γενέθλιά της.
Θυμηθήκαμε τα γενέθλιά της.
- Πολλοί άνθρωποι φοβούνται η θάλασσα.
Πολλοί άνθρωποι φοβούνται την θάλασσα.
- Θυμήθηκα ο πατέρας μου.
Θυμήθηκα τον πατέρα μου.
- Ξέχασα την γενέθλιά της.
Ξέχασα τα γενέθλιά της.
- Το καλό είναι ότι ξέρεις τον λάθο σου και διορθώνεις.
Το καλό είναι ότι ξέρεις το λάθος σου και το διορθώνεις.
- Η ταινία ενδιέφερε ο Χαρίδης;
Η ταινία ενδιέφερε τον Χαρίδη;
- Μιλούσε δυνατά για να ακουστεί την φωνή του.
Μιλούσε δυνατά για να ακουστεί η φωνή του.
- Έτρεξε για να προλάβει στο λεωφορείο.
Έτρεξε για να προλάβει το λεωφορείο.
- Όλοι οι φίλαθλοι ακολουθούν τις αγώνες μαγεμένοι.
Όλοι οι φίλαθλοι ακολουθούν τους αγώνες μαγεμένοι.

- Στο καλοκαίρι θα πήγαινα στην Ελλάδα για τρεις μήνες.
Το καλοκαίρι θα πήγαινα στην Ελλάδα για τρεις μήνες.
- Ψωνίσαμε για την γενέθλιά μου.
Ψωνίσαμε για τα γενέθλιά μου.
- Το γράμμα της είχε δώσει ο Ιάσονας στην Δευτέρα.
Το γράμμα της είχε δώσει ο Ιάσονας την Δευτέρα.
- Αυτό ήταν ο πιο ωραίο δώρο την ζωή μου.
Αυτό ήταν το πιο ωραίο δώρο της ζωής μου.
- Αυτό μόνο τον ανησυχεί μην έρθουν όλες τις φίλες.
Αυτό μόνο τον ανησυχεί μην έρθουν όλες οι φίλες.
- Θέλω να δω όλοι οι φίλοι μου και οι γονείς μου εκεί.
Θέλω να δω τους γονείς μου και όλους τους φίλους μου εκεί.

2. *Παράλειψη του άρθρου*

- Το πιο σημαντικό πράγμα ήταν .....διαφορετική ατμόσφαιρα.
Το πιο σημαντικό πράγμα ήταν ..η...διαφορετική ατμόσφαιρα.
- Δηλαδή ερχόμενος μήνας θα μπορέσουμε να κάνουμε βόλτα στα πάρκα που αγαπάς πολύ.
Δηλαδή τον ερχόμενο μήνα θα μπορέσουμε να κάνουμε βόλτα στα πάρκα που αγαπάς πολύ.
- Χτες το βράδυ τηλεφώνησα τον γιατρό για να ενημερωθώ σχετικά με ασθένειά σου.
Χτες το βράδυ τηλεφώνησα τον γιατρό για να ενημερωθώ σχετικά με την ασθένειά σου.
- Θυμάμαι περασμένες μέρες.
Θυμάμαι τις περασμένες μέρες.
- Μου είπε η Μαρία ότι θέλει να πάει και ερχόμενος μήνας.

Μου είπε η Μαρία ότι θέλει να πάει και τον ερχόμενο μήνα.

- Δεν θέλω να κάνω εργασία μου.

Δεν θέλω να κάνω την εργασία μου.

- Είναι πολύ γεροδεμένο όπως Ηρακλή.

Είναι πολύ γεροδεμένος όπως ο Ηρακλής.

- Στό εξής στείλε στην αυτήν διεύθυνση τα γράμματά σου.

Στο εξής στείλε σε αυτήν τη διεύθυνση τα γράμματά σου.

- Αισθάνομαι καλά στο αυτό σπίτι και στην αυτήν γειτονιά.

Αισθάνομαι καλά σ'αυτό σπίτι και σ'αυτή την γειτονιά.

- Μετά από αυτές πληροφορίες η φίλη μου και εγώ αποφασίσαμε να πάμε εκεί.

Μετά από αυτές τις πληροφορίες η φίλη μου και εγώ αποφασίσαμε να πάμε εκεί.

- Δηλαδή αν θέλατε να περάσετε ένα ωραίο καλοκαίρι αυτό μέρος είναι πολύ κατάλληλο.

Δηλαδή αν θέλατε να περάσετε ένα ωραίο καλοκαίρι αυτό το μέρος είναι πολύ κατάλληλο.

- Θα γράψω στα όλα λογοτεχνικά περιοδικά.

Θα γράψω σε όλα τα λογοτεχνικά περιοδικά.

- Δεν πήγαμε στα όλα μέρη που μας είχε ειπωθεί..

Δεν πήγαμε σε όλα τα μέρη που μας είχε ειπωθεί.

- Η γιαγιά που είναι δύστροπη είναι η αιτία των όλων προβλημάτων στο σπίτι.

Η γιαγιά που είναι δύστροπη είναι η αιτία όλων των προβλημάτων στο σπίτι.

- Και έχω μια ιδέα αλλά δεν είπα την ιδέα μου στους όλους φίλους μου.

Έχω μια ιδέα αλλά δεν την είπα σε όλους τους φίλους μου.

- Μόνος του πλήρωσε όλο λογαριασμό.

Μόνος του πλήρωσε όλο το λογαριασμό.

- Όλοι συγγενείς μας είναι στην Αμερική.
Όλοι οι συγγενείς μας είναι στην Αμερική.

3. Περιττή χρήση άρθρου

- Της είπα ότι σκεφτόμουν να μείνω στο σπίτι της αδελφής μου ή στο ένα ξενοδοχείο.
Της είπα ότι σκεφτόμουν να μείνω στο σπίτι της αδελφής μου ή σε ένα ξενοδοχείο.
- Δεν μπορέσαμε να αλλάξουμε το δωμάτιο γιατί δεν είχε το άλλο άδειο δωμάτιο.
Δεν μπορέσαμε να αλλάξουμε το δωμάτιο γιατί δεν είχε άλλο άδειο δωμάτιο.
- .....και βρίσκεται στο ένα νέα και ωραίο κτίριο.
...και βρίσκεται σε ένα νέο και ωραίο κτίριο.
- Το διαμέρισμα έχει την κεντρική θέρμανση.
Το διαμέρισμα έχει κεντρική θέρμανση.
- .....ακόμα υπήρχε το ζεστό νερό μόνο τα βράδια.
.....επιπλέον υπήρχε ζεστό νερό μόνο τα βράδια.
- Μετά τις τέτοιες πολλές προσπάθειες.....
Μετά από τέτοιες πολλές προσπάθειες.....
- Αγόρασα την κουρτίνα, τις καρέκλες, το λαμπατέρ, τα κάδρα, το τραπέζι και την πολυθρόνα για το σαλόνι.
Αγόρασα για το σαλόνι κουρτίνα, καρέκλες, λαμπατέρ, κάδρα, τραπέζι και πολυθρόνα.
- Ετοίμασα καλά φαγητά, φάγαμε όλα. Είχα αγοράσει τα κρασιά και τις μπίρες.
Ετοίμασα καλά φαγητά, τα φάγαμε όλα. Επίσης είχα αγοράσει κρασιά και μπίρες.
- Πρέπει να αγοράσουμε μερικά έπιπλα, τα χαλιά, οι κουρτίνες και μερικά έπιπλα για το καθιστικό.

Πρέπει να αγοράσουμε μερικά έπιπλα, χαλιά, κουρτίνες και μερικά έπιπλα για το καθιστικό.

- Αλλά τουλάχιστον ζουν στις καλές συνθήκες.

Αλλά τουλάχιστον ζουν σε καλές συνθήκες.

- Στις μέρες μας ο κανένας δεν μπορεί να βρει ένα προσοδοφόρο επάγγελμα εύκολα.

Στις μέρες μας κανένας δεν μπορεί να βρει εύκολα ένα προσοδοφόρο επάγγελμα.

- Όλοι μας προσπαθούμε πολύ και έχουμε τις πρόβες μας δύο φορές την ημέρα.

Όλοι μας προσπαθούμε πολύ και έχουμε πρόβες δύο φορές την ημέρα.

- Υπάρχουν τα εστιατόρια και μπαρ κοντά στην παραλεία.

Υπάρχουν εστιατόρια και μπαρ κοντά στην παραλία.

- Στο νησάκι υπάρχουν τα πολλά μικρά μαγαζιά όπου πουλάνε τα πολλά τουριστικά πράγματα.

Στο νησάκι υπάρχουν πολλά μικρά μαγαζιά όπου πουλάνε πολλά τουριστικά είδη.

- Στέλνω στους φίλους μου οι κάρτες.

Στέλνω στους φίλους μου κάρτες.

- Ο πατέρας μου είναι ο υπάλληλος στην Αθήνα.

Ο πατέρας μου είναι υπάλληλος στην Αθήνα.

- Πολλά παιδιά έχουν τα χρήματα.

Πολλά παιδιά έχουν χρήματα.

- Υπολογίζεται ότι οι χίλιοι άνθρωποι θα έρθουν στο πάρτι του Κώστα.

Υπολογίζεται ότι χίλιοι άνθρωποι θα έρθουν στο πάρτι του Κώστα.

- Την αλήθεια ο Ρόδης σκότωσε την Χριστίνα.

Αλήθεια ο Ρόδης σκότωσε τη Χριστίνα;

- Δεν θα το έλεγα στον κανέναν.

Δεν θα το έλεγα σε κανέναν.

- Ο φίλος της Ελένης πήγε στον ένα μπακάλη και τηλεφώνησε το σπίτι της.

Ο φίλος της Ελένης πήγε σε έναν μπακάλη και τηλεφώνησε στο σπίτι της.

- Την νύχτα της αρέσει πολύ να ακούει την μουσική.

Τη νύχτα της αρέσει πολύ να ακούει μουσική.

- Έχω να ακούσω το αυτό το τραγούδι δύο χρόνια.

Έχω να ακούσω αυτό το τραγούδι δύο χρόνια.

- Σχετικά με τα αυτά τα γεγονότα.

Σχετικά με αυτά τα γεγονότα.

- Στη αρχή τα όλα ήταν καλά.

Στην αρχή όλα ήταν καλά.

Αν κάνουμε μια σύντομη εκτίμηση, θα δούμε ότι την πλειοψηφία αποτελούν τα λάθη στην επιλογή της πτώσης. Οι λέξεις *διακοπές* και *γενέθλια* επειδή χρησιμοποιούνται στον πληθυντικό δημιουργούν σύγχυση και είναι αιτία λαθών. Το παράδειγμα «έτρεξε να προλάβει στο λεωφορείο» είναι παρεμβολή της μητρικής γλώσσας, ο φοιτητής την πρόταση τη σχημάτισε στη γλώσσα του και τη μετέφρασε στα Ελληνικά.

Τα λάθη με παράλειψη του άρθρου αριθμητικά είναι πιο λίγα. Εδώ ο φοιτητής δυσκολεύεται να καθορίσει την αναγκαιότητα της χρήσης του άρθρου. Η περίπτωση του ποσοδεικτικού (επιθέτου) *όλος* που ακολουθεί το σύνταγμα άρθρο + ουσιαστικό και στον πληθυντικό λειτουργεί ως αντωνυμία δημιουργεί δυσκολία. Το ίδιο και στην περίπτωση του δεικτικού *αυτός - αυτή - αυτό* που ακολουθεί το σύνταγμα άρθρο + ουσιαστικό. Όταν όμως είναι προσδιοριστής, το δεικτικό τοποθετείται έξω από το σύνταγμα άρθρο + ουσιαστικό. Τα λάθη δείχνουν ότι δεν

μπορεί να διαχωριστεί αυτή η διπλή λειτουργία και έτσι το άρθρο αιωρείται.

Στην τρίτη κατηγορία που συμπεριλαμβάνει την περιττή χρήση του άρθρου, ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι περιπτώσεις της χρήσης της πρόθεσης «σε» με το οριστικό άρθρο μπροστά από το αόριστο άρθρο π.χ. «στον έναν φίλο μου» αντί «σε έναν φίλο μου». Το ίδιο και μπροστά από τις αόριστες αντωνυμίες υπάρχει λαθεμένη χρήση του τύπου «στον κανένα» αντί «σε κανένα». Η χρήση άρθρου μετά το ρήμα «υπάρχει» είναι επίσης χαρακτηριστική περίπτωση.

Τα λάθη αυτά δίνουν τη δυνατότητα να σχηματίσει ο διδάσκων μια εικόνα για τη δυσκολία που δημιουργεί το άρθρο και βασιζόμενος σε αυτά τα πορίσματα θα μπορεί να εφιστεί την προσοχή των φοιτητών. Με τον τρόπο αυτό μπορεί να μειωθούν αισθητά τα λάθη που αφορούν το άρθρο.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Bayraktaroglu, S. (1979). "*Yabancı Dil Öğrenim Güçlükleri İle İlgili Araştırma Yöntemleri*" *İzlem* 3. S.3-15.

Dede, M. (1983). "*Yabancı Dil Öğretiminde Karşılaştırmalı Dilbilim ve Yanlış Çözümlemesinin Yeri*" *Türk Dili* XIVII/379-380, S.123-135.

Demirel, Φ. (1993). *Yabancı Dil Öğretimi, Ilkeler, Yöntemler, Teknikler. Usem Yayınları.* Ankara.

Holton, D., Mackridge, P., Φιλιππακη-Warburton, E.(1999). *Γραμματική της Ελληνικής γλώσσας*. Αθήνα.

Καρζή Θ. (1995). *Τα Σωστά Ελληνικά*, Αθήνα.

Mackricdge, P. (1985). *Η Νεοελληνική γλώσσα*, Oxford, (Μετάφραση: Κώστας Πετρόπουλος).

ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ, Γ., ΚΛΑΙΡΗΣ, Η. (1996). *Γραμματική της Νέας Ελληνικής. Δομολειτουργική Επικοινωνιακή. 1. Το Όνομα*. Αθήνα.

ΠΑΠΑΖΑΦΕΙΡΗ, Ι. (1996). *Λάθη στη χρήση της γλώσσας μας*. Αθήνα.

ΤΣΟΜΠΑΝΑΚΗΣ, Α. (1994). *Νεοελληνική γραμματική*. Αθήνα.

ΣΕΛΑΑ-ΜΑΖΗ, Ε. (-) *Στοιχεία αντιπαραβολικής γραμματικής Τουρκικής –Ελληνικής*.

WAGNER, K., H. (1982). *"Ayrımsal Dilbilim Dilbilim Seçkisi, Türkçeye Çeviren: E. Sözer*, T.D.K yayını. Ankara.